שמות קודש, ספק וחול בתורה — לפי השיטות

כל מקום בתורה שיש בו שאלה אם השם קודש, ספק או חול · שיטות האשכנזים כל אחת לעצמה · שיטות הספרדים · ומה שמסומן היום בתיקון «דיוקים»

איך לקרוא את הטבלה

כל שורה היא תיבה אחת בתורה. העמודה המודגשת היא הסימון שבתיקון «דיוקים» היום (רמ"ה עמודים). אחריה — מה שאומרת כל שיטה, כפי שנמצא במקור שבידינו. «—» פירושו: לא נמצא אצלנו מה דעת השיטה במקום הזה (ולא שאין לה דעה).

שאר שמות הקודש בתורה — 2,602 תיבות (שם הוי"ה, אלהים, אדני, שדי וכו') — קודש לכל השיטות, ואינם בטבלה.

- **קודש** כותבים לשם קדושת השם
- **ספק** מקדשים בתנאי: «אם הוא קודש» · **על תנאי** כנ"ל, הנהגה לכתחילה · **חול** אסור לקדש
- **קודש וחול** משמש בשניהם

השיטות

אשכנזים: גידולי הקודש (כלל ט"ז) · נקדש את שמך · קסת הסופר · מלאכת הקודש · משנת אברהם · פוסקים נוספים (חת"ס, ש"ך, רמב"ן ועוד). ✦ — כלשון תיבת הספק שבשולי התיקון.

ספרדים: מנחת שי (על כל התורה) · רמב"ם, הלכות יסודי התורה ו' ט' · חיד"א בברכי יוסף.

חז"ל: מסכת סופרים פרק ד', שבועות ל"ה ע"ב, בראשית רבה.

בתיקון היום

52	17	6
ספק	חול	קודש

מתוך 75 המקומות שבטבלה. הסימון בתיקון הולך אחרי מנהג אשכנז, ולכן לספרדים הוא מחמיר במקומות רבים.

	מקום	הקשר	בתיקון «דיוקים»	אשכנזים — כל שיטה לעצמה						ספרדים			חז"ל
				גידולי הקודש	נקדש את שמך	קסת הסופר	מלאכת הקודש	משנת אברהם	פוסקים נוספים	מנחת שי	רמב"ם	חיד"א	
1	**בראשית א' כ"ז** עמ' ב' · ש' 5	בצלם אלהים ברא אתו	ספק	ספק ✦	ספק ✦	קודש	—	—	על תנאי ש"י קודש חזקוני ורס"ג חול	קודש	—	—	—
2	**בראשית ג' ה'** עמ' ג' · ש' 22	והייתם כאלהים	חול (ויש מסתפקים)	ספק ✦	ספק ✦	—	ספק ✦	—	על תנאי ש"ך חול	חול	—	—	חול (מסכת סופרים ד' ד')
3	**בראשית ה' א'** עמ' ה' · ש' 14	בדמות אלהים עשה אתו	ספק	ספק ✦	—	קודש	קודש	מביא דעות שחול	על תנאי רד"ק חול	קודש	—	—	—
4	**בראשית ו' ב'** עמ' ו' · ש' 19	ויראו בני האלהים	ספק (סימון כחול)	—	—	על תנאי	על תנאי	—	רמב"ן קודש	חול	—	—	—
5	**בראשית ו' ד'** עמ' ו' · ש' 24	אשר יבאו בני האלהים	ספק (סימון כחול)	—	—	על תנאי	על תנאי	—	רמב"ן קודש	חול	—	—	—
6	**בראשית ו' י"א** עמ' ו' · ש' 35	ותשחת הארץ לפני האלהים	ספק	ספק ✦	—	—	—	—	רוב הפוסקים קודש רלב"ג וחזקוני חול	—	—	—	—
7	**בראשית ט' ו'** עמ' ט' · ש' 15	כי בצלם אלהים עשה	ספק	ספק ✦	ספק ✦	—	—	—	על תנאי רוב הפוסקים קודש	קודש	—	—	—
8	**בראשית י"ב ח'** עמ' י"ב · ש' 23	מקדם לבית אל	ספק	ספק ✦	ספק ✦	נוטה קודש	נוטה קודש	—	על תנאי חת"ס חול (שם מקום)	—	—	חול (שם מקום)	—
9	**בראשית י"ב ח'** עמ' י"ב · ש' 23	ויט אהלה בית אל מים	ספק	ספק ✦	ספק ✦	נוטה קודש	נוטה קודש	—	על תנאי חת"ס חול (שם מקום)	—	—	חול (שם מקום)	—
10	**בראשית י"ג ג'** עמ' י"ג · ש' 3	עד בית אל	ספק	ספק ✦	—	נוטה קודש	נוטה קודש	—	על תנאי	—	—	חול (שם מקום)	—
11	**בראשית י"ג ג'** עמ' י"ג · ש' 4	בין בית אל	ספק	ספק ✦	—	נוטה קודש	נוטה קודש	—	על תנאי	—	—	חול (שם מקום)	—

	מקום	הקשר	בתיקון «דיוקים»	אשכנזים — כל שיטה לעצמה						ספרדים			חז"ל
				גידולי הקודש	נקדש את שמך	קסת הסופר	מלאכת הקודש	משנת אברהם	פוסקים נוספים	מנחת שי	רמב"ם	חיד"א	
12	**בראשית ט"ז י"ג** עמ' ט"ו · ש' 41	אתה אל ראי	קודש	–	–	–	–	–	קודש (אין לחוש לרד"ק)	–	–	–	–
13	**בראשית י"ח ג'** עמ' י"ז · ש' 11	אדני אם נא מצאתי חן	קודש	–	–	–	–	–	קודש יש להדר בתנאי	קודש	קודש (יסודי התורה ו' ט')	–	מחלוקת (שבועות ל"ה ע"ב; מסכת סופרים: ח)
14	**בראשית י"ט ב'** עמ' י"ח · ש' 24	הנה נא אדני סורו נא	חול (ויש מסתפקים)	–	ספק ✦	–	–	–	–	חול	חול (שמות לוט חול)	–	חול
15	**בראשית י"ט י"ח** עמ' י"ט · ש' 13	אל נא אדני	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	קודש	קודש	–	קודש (מסכת סופרים; שבועות)
16	**בראשית י"ט כ"ט** עמ' י"ט · ש' 30	בשחת אלהים את ערי הככר	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	–
17	**בראשית כ' ג'** עמ' כ' · ש' 8	ויבא אלהים אל אבימלך	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	קודש (לפי הפשט; בזוהר משמע אחרת)	–	–	–
18	**בראשית כ' ו'** עמ' כ' · ש' 14	ויאמר אליו האלהים בחלם	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	–
19	**בראשית כ' י"ג** עמ' כ' · ש' 28	התעו אתי אלהים	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	קודש	–	–	מחלוקת (מסכת סופרים)
20	**בראשית כ"א כ"ג** עמ' כ"א · ש' 32	השבעה לי באלהים	קודש	–	–	–	–	–	–	קודש	–	–	–
21	**בראשית כ"ג ו'** עמ' כ"ג · ש' 17	נשיא אלהים אתה	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	–	קודש (ילקוט בשם מסכת סופרים)	–	–	–
22	**בראשית כ"ח י"ט** עמ' ל"א · ש' 36	בית אל (ויקרא את שם המקום)	ספק	ספק ✦	–	נוטה קודש	נוטה קודש	–	על תנאי	–	–	חול (שם מקום)	–
23	**בראשית ל"א י"ג** עמ' ל"ה · ש' 12	אנכי האל בית אל	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	ספק (רלב"ג ורבנו בחיי: מלאך)	–	–	–	–
24	**בראשית ל"א כ"ד** עמ' ל"ה · ש' 29	ויבא אלהים אל לבן	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	קודש יש מסתפקים	קודש (לפי הפשט)	–	–	–
25	**בראשית ל"א כ"ט** עמ' ל"ה · ש' 36	יש לאל ידי	חול	–	–	חול	–	–	חול	חול	–	–	חול (מסכת סופרים)
26	**בראשית ל"א כ"ט** עמ' ל"ה · ש' 37	ואלהי אביכם	קודש	–	–	–	–	–	קודש	–	–	–	–
27	**בראשית ל"א נ"ג** עמ' ל"ו · ש' 36	אלהי אברהם	קודש	–	–	–	–	–	קודש	קודש	–	–	קודש
28	**בראשית ל"א נ"ג** עמ' ל"ו · ש' 36	ואלהי נחור	חול	–	–	–	–	–	חול	חול	–	–	חול
29	**בראשית ל"א נ"ג** עמ' ל"ו · ש' 37	אלהי אביהם	חול	–	–	–	–	–	על תנאי	קודש וחול לכתוב בתנאי	–	–	מסכת סופרים חול בראשית רבה קודש וחול
30	**בראשית ל"ב ג'** עמ' ל"ו · ש' 42	מחנה אלהים זה	קודש	–	–	–	–	–	קודש	קודש	–	–	קודש
31	**בראשית ל"ב כ"ט** עמ' ל"ח · ש' 2	כי שרית עם אלהים	ספק	ספק ✦	ספק ✦	–	–	–	ספק	קודש וחול (מחלוקת חז"ל)	–	–	–

	מקום	הקשר	בתיקון «דיוקים»	אשכנזים — כל שיטה לעצמה						ספרדים			חז"ל
				גידולי הקודש	נקדש את שמך	קסת הסופר	מלאכת הקודש	משנת אברהם	פוסקים נוספים	מנחת שי	רמב"ם	חיד"א	
32	**בראשית ל"ב ל"א** עמ' ל"ח · ש' 5	כי ראיתי אלהים פנים אל פנים	ספק (סימון כחול)	–	–	ספק	–	–	רוב הפוסקים חול	–	–	–	–
33	**בראשית ל"ג י"** עמ' ל"ח · ש' 25	כראת פני אלהים	חול (ויש מסתפקים)	ספק	ספק ✦	–	–	ספק	רוב הפוסקים חול	חול	–	–	חול (מסכת סופרים)
34	**בראשית ל"ג כ'** עמ' ל"ח · ש' 41	ויקרא לו אל אלהי ישראל	ספק	–	ספק ✦	–	–	על תנאי	קודש	–	–	–	–
35	**בראשית ל"ה א'** עמ' מ' · ש' 7	עלה בית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
36	**בראשית ל"ה ג'** עמ' מ' · ש' 11	ונעלה בית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
37	**בראשית ל"ה ו'** עמ' מ' · ש' 18	לוזה היא בית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
38	**בראשית ל"ה ז'** עמ' מ' · ש' 19	ויקרא למקום אל	ספק	ספק ✦	ספק ✦	–	–	–	קודש יש לומדים שהוא חלק משם המקום	–	–	–	–
39	**בראשית ל"ה ז'** עמ' מ' · ש' 19	אל בית אל	ספק	ספק ✦	ספק ✦	–	–	–	ספק	–	–	חול (שם מקום)	–
40	**בראשית ל"ה ז'** עמ' מ' · ש' 20	כי שם נגלו אליו האלהים	ספק	ספק ✦	ספק ✦	–	–	–	ספק (אם קאי על מלאכים)	תרגום חול רש"י קודש	–	–	–
41	**בראשית ל"ה ח'** עמ' מ' · ש' 21	מתחת לבית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
42	**בראשית ל"ה ט"ו** עמ' מ' · ש' 33	בית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
43	**בראשית ל"ה ט"ז** עמ' מ' · ש' 33	ויסעו מבית אל	ספק	ספק ✦	–	–	–	–	–	–	–	חול (שם מקום)	–
44	**בראשית מ"ט ב'** עמ' נ"ח · ש' 34	ושמעו אל ישראל אביכם	חול	–	–	–	–	–	–	חול לפי הפשט (בראשית רבה דורש ק)	–	–	–
45	**שמות ג' י"ד** עמ' ס"ג · ש' 22	אהיה אשר אהיה	ספק	–	ספק ✦	–	–	–	על תנאי	–	–	–	–
46	**שמות ד' ט"ז** עמ' ס"ד · ש' 28	ואתה תהיה לו לאלהים	חול	–	–	–	–	–	על תנאי	–	–	–	–
47	**שמות ז' א'** עמ' ס"ז · ש' 19	נתתיך אלהים לפרעה	חול	–	–	–	–	–	על תנאי	–	–	–	–
48	**שמות י"ז ט"ז** עמ' פ"א · ש' 22	כי יד על כס יה	ספק	ספק ✦	ספק ✦	–	–	–	על תנאי	–	–	–	–
49	**שמות כ"א ו'** עמ' פ"ה · ש' 1	והגישו אדניו אל האלהים	חול	–	–	–	–	–	רוב הפוסקים חול	–	–	–	–
50	**שמות כ"ב ז'** עמ' פ"ו · ש' 20	ונקרב בעל הבית אל האלהים	חול	–	–	–	–	–	חול	–	–	–	–
51	**שמות כ"ב ח'** עמ' פ"ו · ש' 23	עד האלהים יבא דבר שניהם	חול	–	–	חול (סימן י' ו')	–	–	–	–	–	–	–

	מקום	הקשר	בתיקון «דיוקים»	אשכנזים — כל שיטה לעצמה						ספרדים			חז"ל
				גידולי הקודש	נקדש את שמך	קסת הסופר	מלאכת הקודש	משנת אברהם	פוסקים נוספים	מנחת שי	רמב"ם	חיד"א	
52	**שמות כ"ב י"ט** עמ' פ"ו · ש' 38	זבח לאלהים יחרם	חול (ויש מסתפקים)	חול ✦	ספק ✦	חול ✦	—	—	על תנאי	—	—	—	—
53	**שמות כ"ב כ"ז** עמ' פ"ז · ש' 7	אלהים לא תקלל	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	על תנאי	קח (ר' ישמעאל חול ר' עקיבא: ק)	—	—	קודש וחול (מסכת סופרים)
54	**שמות כ"ג י"ז** עמ' פ"ז · ש' 37	אל פני האדן יהוה	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	על תנאי	—	—	—	—
55	**שמות ל"ד כ"ג** עמ' ק"ב · ש' 20	את פני האדן יהוה	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	על תנאי	—	—	—	—
56	**ויקרא כ"ד ט"ז** עמ' קמ"ב · ש' 32	איש כי יקלל אלהיו	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
57	**במדבר כ"ב ט'** עמ' קפ"א · ש' 12	ויבא אלהים אל בלעם	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	קודש (לפי הפשט; בזוהר משמע אחרת)	—	—	—
58	**במדבר כ"ב י'** עמ' קפ"א · ש' 13	ויאמר בלעם אל האלהים	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
59	**במדבר כ"ב י"ב** עמ' קפ"א · ש' 17	ויאמר אלהים אל בלעם	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
60	**במדבר כ"ב כ'** עמ' קפ"א · ש' 30	ויבא אלהים אל בלעם לילה	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	קודש (לפי הפשט; בזוהר משמע אחרת)	—	—	—
61	**במדבר כ"ג ד'** עמ' קפ"ב · ש' 37	ויקר אלהים אל בלעם	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
62	**במדבר כ"ג ח'** עמ' קפ"ג · ש' 1	מה אקב לא קבה אל	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
63	**במדבר כ"ד ט"ז** עמ' קפ"ד · ש' 19	נאם שמע אמרי אל	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	«נראים כמבהילין» — אינו מכריע	—	—	—
64	**במדבר כ"ד כ"ג** עמ' קפ"ד · ש' 29	מי יחיה משמו אל	ספק	ספק ✦	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
65	**דברים ג' כ"ד** עמ' ר"ה · ש' 28	כי מי אל בשמים ובארץ	ספק	ספק ✦	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
66	**דברים ד' ז'** עמ' ר"ו · ש' 11	אשר לו אלהים קרבים אליו	ספק	ספק ✦	ספק ✦	—	—	—	—	קודש (סנהדרין)	—	—	—
67	**דברים ד' ל"ד** עמ' ר"ז · ש' 28	או הנסה אלהים לבוא	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
68	**דברים י' י"ז** עמ' רט"ו · ש' 23	אלהי האלהים	חול	—	—	—	—	—	—	חול	—	—	חול (מסכת סופרים)
69	**דברים י' י"ז** עמ' רט"ו · ש' 23	ואדני האדנים	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	קודש	—	—	קודש (מסכת סופרים)
70	**דברים י' י"ז** עמ' רט"ו · ש' 24	האדנים	חול	—	—	—	—	—	—	חול	—	—	חול (מסכת סופרים)
71	**דברים ל"ב י"ז** עמ' רמ"ב · ש' 34	יזבחו לשדים לא אלה	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	חול (כתרגומו)	—	—	—
72	**דברים ל"ב י"ז** עמ' רמ"ב · ש' 35	אלהים לא ידעום	חול	—	—	—	—	—	—	חול	—	—	—

	מקום	הקשר	בתיקון «דיוקים»	אשכנזים — כל שיטה לעצמה						ספרדים			חז"ל
				גידולי הקודש	נקדש את שמך	קסת הסופר	מלאכת הקודש	משנת אברהם	פוסקים נוספים	מנחת שי	רמב"ם	חיד"א	
73	**דברים ל"ב כ"א** עמ' רמ"ב · ש' 40	קנאוני בלא אל	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	חול (כתרגומו)	—	—	—
74	**דברים ל"ב ל"ז** עמ' רמ"ג · ש' 23	אי אלהימו	ספק	—	ספק ✦	—	—	—	—	—	—	—	—
75	**דברים ל"ב ל"ט** עמ' רמ"ג · ש' 27	ואין אלהים עמדי	חול (ויש מסתפקים)	—	ספק ✦	—	—	—	—	חול (בשם הזוהר; ואם קידשו — אין בכך כלום)	—	—	—

חול לכל הדעות — תיבות שנראות כשם ואסור לקדשן

מקום	הקשר	למה	בכל השיטות
בראשית ל"א ל'	למה גנבת את אלהי	תרפי לבן	חול
בראשית ל"א ל"ב	עם אשר תמצא את אלהיך	תרפים	חול
בראשית ל"ה ב'	הסרו את אלהי הנכר	אלילים	חול
בראשית ל"ה ד'	את כל אלהי הנכר	אלילים	חול
שמות כ' י"ט	לא תעשון אתי אלהי כסף	אלילים	חול
שמות כ' י"ט	ואלהי זהב	אלילים	חול
שמות כ"ב ח'	אשר ירשיען אלהים	דיינים	חול
שמות כ"ג י"ג	ושם אלהים אחרים לא תזכירו	אלילים · קסת הסופר י' ו'	חול
שמות כ"ג כ"ד	לא תשתחוה לאלהיהם	אלהי העמים	חול
שמות כ"ג ל"ב	ולאלהיהם ברית	אלהי העמים	חול
שמות כ"ג ל"ג	כי תעבד את אלהיהם	אלהי העמים	חול
ויקרא י"ט ד'	ואלהי מסכה לא תעשו	אלילים · מסכת סופרים ד'	חול
דברים ד' כ"ח	ועבדתם שם אלהים מעשה ידי אדם	אלילים	חול

מקורות

תיבות הספק שבשולי התיקון — נוסחן מובא בתיקון «דיוקים» ליד כל שורה; ראשי התיבות: גדוה"ק = גידולי הקודש, מלאכ"ש = מלאכת הקודש, קסה"ס = קסת הסופר.

גידולי הקודש כלל ט"ז, **קסת הסופר** ו**משנת אברהם** — השמות המסופקין שבתורה (בראשית ושמות).

קסת הסופר סימנים י'–י"א — «כך אסור לו לקדש שם שהוא חול… עד האלהים יבא דבר שניהם… יש לאל ידי».

מנחת שי על התורה — «כשיש ספק לסופר אם השם קדש או חול יאמר לשם קדושת השם אם הוא קדש».

רמב"ם הלכות יסודי התורה ו' ט' — «כל השמות האמורים באברהם קדש… כל השמות האמורים בלוט חול חוץ מזה».

מסכת סופרים פרק ד'.

לא נמצאו ולכן אינם בטבלה: «שמות קודש וחול» המיוחס לרמב"ם ו«לוח השמות» של הרב יצחק רצאבי — הרשימה הספרדית המלאה; ספר «נקדש את שמך» עצמו (כאן — רק כפי שהוא מובא בתיבות התיקון).